

Sygn. akt IV CNP 64/12

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie ze skargi uczestników postępowania
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Rejonowego
z dnia 5 stycznia 2011 r.,
w sprawie z wniosku A. K. i B. K.
przy uczestnictwie D.R. i Z. R.
o zniesienie współwłasności nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 stycznia 2013 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2011 r. Sąd Rejonowy zniósł współwłasność opisaną szczegółowo w postanowieniu nieruchomości przez jej fizyczny podział i przyznanie wydzielonych nieruchomości do współwłasności majątkowej małżeńskiej wnioskodawcom A. i B. K. oraz uczestnikom D. i Z. R., którym nakazał też wydanie wnioskodawcom określonej nieruchomości oraz zasądził od nich na rzecz wnioskodawców tytułem wyrównania udziałów oraz rozliczenia pożytków kwotę 100 982,35 zł.

Uczestnicy postępowania wnieśli od powyższego postanowienia apelację sporządzoną i podpisaną przez zawodowego pełnomocnika, która, jako nieopłacona, została prawomocnie odrzucona postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 10 marca 2011 r., od którego zażalenie uczestników zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 17 października 2011 r. Sądy obu instancji stwierdziły, że do wniesionej przez zawodowego pełnomocnika uczestników apelacji miał zastosowanie art. 130² § 3 k.p.c., a zatem apelacja ta, jako nieopłacona w terminie należną opłatą stałą, podlegała odrzuceniu wprost, bez wzywania do uzupełnienia tego braku.

Uczestnicy postępowania wnieśli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 5 stycznia 2011r. o zniesieniu współwłasności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, a jedynie wyjątkowo - od prawomocnego orzeczenia sądu pierwszej instancji - gdy zaszły szczególne okoliczności opisane w art. 424¹ § 2 k.p.c., a więc, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych i niemożliwa jest już zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących środków prawnych, a niezgodność z prawem tego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych

zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Istnienie powyższych przesłanek skarżący musi wykazać wypełniając konstrukcyjne wymaganie skargi przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, konieczne jest w takiej sytuacji wykazanie istnienia dwóch kumulatywnych przesłanek: tego, że strona z wyjątkowych, obiektywnych, niezależnych od niej przyczyn nie skorzystała z przysługującego jej środka prawnego oraz tego, że niezgodność z prawem zaskarżonego orzeczenia ma charakter kwalifikowany, wynikający z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, konstytucyjnych wolności lub praw człowieka i obywatela (porównaj między innymi postanowienie z dnia 2 lutego 2006 r. I CNP 4/06, OSNC 2006/6/11). Należy przy tym podkreślić, że co do pierwszej przesłanki dyspozycją art. 424¹ § 2 k.p.c. objęte są tylko takie sytuacje, gdy nieskorzystanie z przysługującego stronie środka prawnego spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami obiektywnie uniemożliwiającymi jej jego wniesienie (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r. I CNP 5/07 i z dnia 22 marca 2007 r. II CNP 35/07, niepubl.). Natomiast przepis ten niewątpliwie nie obejmuje przypadków, gdy nie skorzystanie ze środka odwoławczego wynikało z naruszenia przez stronę ustawowych zasad jego wnoszenia.

Analiza skargi uczestników postępowania prowadzi do wniosku, że nie wykazali oni istnienia przesłanek określonych w art. 424¹ § 2 k.p.c. Nie ulega bowiem wątpliwości, że nieskorzystanie przez nich z przysługującej im apelacji od zaskarżonego postanowienia Sądu pierwszej instancji wynikało z nieopłacenia tej apelacji przez wnoszącego ją zawodowego pełnomocnika, zgodnie z wymaganiami mającego do niej zastosowanie art. 130² § 3 k.p.c., co spowodowało jej prawomocne odrzucenie na podstawie tego przepisu. Ponieważ apelacja ta została sporządzona i podpisana przez zawodowego pełnomocnika uczestników, należy uznać, że została również przez niego wniesiona w rozumieniu powyższego przepisu (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2009 r. I PZ 8/09, OSNP 2011/7-8/104), a zatem miał on do niej zastosowanie, co zresztą wiążąco przesądził Sąd w prawomocnym postanowieniu o odrzuceniu tej apelacji. Twierdzenie skarżących, że apelację tę wnieśli oni

osobiście lub ich syn nie znajdują zatem żadnego potwierdzenia w okolicznościach sprawy, podobnie jak twierdzenie o usiłowaniu uiszczenia opłaty od apelacji, a niezależnie od tego, twierdzenia te na etapie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia działowego nie mogą być skuteczne.

Skarżący nie wykazali również, że niezgodność z prawem powyższego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Nie zawarli w tym przedmiocie żadnego wywodu prawnego odnoszącego się do zaskarżonego orzeczenia, a jedyne ich zarzuty w tym przedmiocie dotyczą niezgodności z konstytucją regulacji art. 130² § 3 k.p.c. w dawnym brzmieniu i w konsekwencji wadliwości postanowienia o odrzuceniu apelacji, które jednak nie jest przedmiotem rozpoznawanej skargi.

Skarga ta nie spełnia też wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. Jak również wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy jest ono spełnione wtedy, gdy skarżący przedstawi wyodrębniony, wszechstronny wywód prawny, w którym wskaże, że szkoda wystąpiła, określi jej postać, wysokość i czas powstania oraz związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia będącego przedmiotem skargi, a także przedstawi dowody lub inne środki uwiarygodniające powstanie szkody (porównaj między innymi postanowienia z dnia 23 września 2005 r. III CNP 5/05, z dnia 22 listopada 2005 r. I CNP 19/05, niepubl. oraz z dnia 31 stycznia 2006 r. IV CNP 38/05, OSNC 2006/7-8/14).

Skarżący stwierdzili jedynie, że szkodą wyrządzoną przez wydanie zaskarżonego postanowienia jest nakazanie im wydania wnioskodawcom określonej działki, której nie posiadają i pozbawienie ich swobodnego wjazdu do ul. M. [...] w G. oraz niewłaściwe dokonanie podziału nieruchomości z uwagi na istniejącą skarpę i zmniejszenie wartości działki, co, jak stwierdzili „łącznie stanowi szkodę znacznych rozmiarów” i „w tych okolicznościach związek przyczynowy między przedmiotowym postanowieniem a wyrządzoną szkodą jest bezsporny”. Nie określili zatem wysokości, postaci ani czasu powstania szkody, co jest wystarczającą podstawą do stwierdzenia, że skarga nie spełnia wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż związek przyczynowy pomiędzy

szkodą a wydaniem zaskarżonego orzeczenia można wykazywać tylko wtedy, gdy zostały wskazane wszystkie elementy niezbędne do określenia szkody.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ k.p.c. odrzucił skargę.